

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економічної теорії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

« ____ » _____ 2020 р.

06-04-34

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
PROGRAM OF THE DISCIPLINE

ІНСТИТУЦІЙНА ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ
INSTITUTIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

(назва навчальної дисципліни)
(name of the discipline)

спеціальність	051 Економіка
specialty	051 Economics
	292 Міжнародні економічні відносини
	292 International Economic Relations
	071 Облік і оподаткування
	071 Accounting and Audit
	072 Фінанси, банківська справа та страхування
	072 Finance, Banking and Insurance
	073 Менеджмент
	073 Management
	075 Маркетинг
	075 Marketing
	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
	076 Entrepreneurship, Trade and Stock-taking activity

(шифр і назва спеціальності)
(code and name of the specialty)

Рівне – 2020 рік

Робоча програма «Інституційна економіка та управління» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами спеціальностей 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Рівне: НУВГП, 2020. – 14 с.

Розробник: Вашай Ю.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **економічної теорії**

Протокол від «__» _____ 2020 р. № __

В.о. завідувача кафедри економічної теорії _____ *А.М. Венцурик*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ЕМ

Протокол від «__» _____ 2020 р. № __

Голова науково-методичної ради з якості ННІ ЕМ _____ *Н.Е. Ковшун*

Схвалено науково-методичною радою НУВГП

Протокол від «__» _____ 2020 р. № __

Вчений секретар науково-методичної ради _____

© Ю.В. Вашай, 2020

© НУВГП, 2020

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Інституційна економіка та управління» складена відповідно до для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами спеціальностей 051 «Економіка», 292 «Міжнародні економічні відносини», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є інститути економіки, що функціонують в умовах ринкових відносин, **предметом** – діяльність економічних суб'єктів ринкової економіки з позицій інституційного підходу.

Вивчення дисципліни спирається на отримані компетентності з економічних дисциплін: «Політична економія», «Економічної теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка». Навчальна дисципліна «Інституційна економіка та управління» забезпечить здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях; розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави; здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці; аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Набуті під час вивчення дисципліни «Інституційна економіка та управління» компетентності допоможуть адекватно оцінювати та прогнозувати соціально-економічні наслідки діяльності економічних агентів у ринковому середовищі під час виконання майбутніх професійних обов'язків.

Анотація

Навчальна дисципліна «Інституційна економіка та управління» покликана сформулювати цілісне уявлення про закономірності функціонування економічної системи, природу економічних інститутів та їх вплив на поведінку економічних суб'єктів, прийняття адекватних управлінських рішень як на мікро-, так і на макрорівні з урахуванням інституційного впливу.

Ключові слова: держава, домогосподарство, інституціоналізм, економічні інститути, економічні організації, інституційне середовище, інституціональна структура ринкової економіки, права власності, контракти, трансакції, фірма.

Abstract

The academic discipline "Institutional Economics and Management" is intended to create an integral conception of the economic system functioning legitimacies; the nature of economic institutions and their impact on the behavior of economic agents; an appropriate managerial decisions making on both - micro and macro level of the economic system of Ukraine.

Keywords: state, household, institutionalism, economic institutes, economic organizations, institutional environment, institutional structure of a market economy, property of rights, contracts, transactions, firm.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки» 07 «Управління та адміністрування» 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
	Спеціальність: 051 «Економіка» 071 «Облік і оподаткування» 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» 073 «Менеджмент» 075 «Маркетинг» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» 292 «Міжнародні економічні відносини»		
Модулів – 2	Рівень вищої освіти: Бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – ІНДЗ		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		4-й	5-6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 СРС - 3		Лекції	
		16 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	72 год.
		Індивідуальне завдання	
		10 год.	10 год.
		Вид контролю - залік	

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 33% : 67%. для заочної форми навчання — 9% : 91%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інституційна економіка та управління» є формування в студентів комплексних фундаментальних знань про функціонування економічної системи згідно сучасної інституційної економічної теорії.

Завданнями навчальної дисципліни є узагальнення закономірностей функціонування ринкової економіки, набуття знань щодо теорії та методології інституціональних досліджень, з'ясування принципів взаємодії економічних агентів у межах діяльності економічних інститутів, формування вміння прогнозувати економічні ефекти на основі моделей сучасної інституційної теорії, оцінювати причини та наслідки економічних подій на мікро, мезо і макрорівні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність, основні поняття та принципи інституційної теорії;
- інституційні основи сучасної економічної системи;
- методичні підходи до дослідження основ функціонування інститутів;
- норми, правила, інститути, що здійснюють вплив на взаємодію економічних агентів;
- інституційні засади економічного розвитку;
- основні особливості інституційної структури та інституційного середовища економіки України.

вміти:

- аналізувати дії економічних агентів на ринку з точки зору інституційної теорії;
- оцінювати економічні процеси і явища на мікро, мезо і макрорівні;
- аналізувати та коригувати управлінські рішення з метою подолання інституційних пасток;
- інтерпретувати показники розвитку інститутів;
- аналізувати інституціональні чинники, що забезпечують економічний розвиток;
- прогнозувати та моделювати соціально-економічні ситуації на різних рівнях поведінки економічних суб'єктів для прийняття ефективних управлінських рішень.

Отже, вивчення навчальної дисципліни «Інституційна економіка та управління» забезпечує студентам такі компетентності:

- здатність до аналізу та синтезу у процесі виявлення проблем у повсякденному житті та професійній діяльності і обґрунтування їх вирішення;
- здатність здійснювати дослідження, узагальнювати та презентувати їх результати;
- цілісне уявлення про основи економічної діяльності інститутів, організацій та окремих індивідумів, інституціональні чинники розвитку і обмеження економіки, а також про трансформацію інституціональних систем;
- усвідомлення та засвоєння методології й дослідницького інструментарію сучасних інституціональних теорій для аналізу суспільно-економічних явищ;

- уміння обґрунтовувати моделі поведінки економічних суб'єктів і траєкторії розвитку економічних систем і організацій;
- уміння застосовувати вивчені теорії для аналізу економічних феноменів;
- здатність аналізувати та критично осмислювати можливості інституціональних теорій прав власності, угод, трансакційних витрат, організацій та інституціональних змін щодо розв'язання конкретних практичних завдань;
- здатність самостійно збирати та інтерпретувати інформацію, обирати інструментальні засоби для її узагальнення та аналізу, відповідати за результати своєї діяльності;
- здатність встановлювати комунікативні зв'язки з метою передачі інформації, угодження дій та спільної діяльності;
- уміння працювати в колективі у ході підготовки спільних робіт і вміння брати ініціативу в колективних обговореннях;
- практичні навички «вбудовування» елементів інституціонального аналізу в суміжні економічні дисципліни.

Програмні результати навчання з дисципліни «Інституційна економіка та управління»:

- демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування;
- розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень;
- визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики;
- розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем;
- описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації;
- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи інституційної економіки

Тема 1. Теоретичні основи інституційної економіки

Історичні аспекти розвитку інституційної економіки. Основні напрямки інституційної економіки. Інституційна теорія: «старий» та «новий» інституціоналізм.

Завдання, предмет і метод інституційної економіки.

Інституційна матриця «соціологія-економіка-політика». Інституційна економіка та громадянське суспільство.

Тема 2. Інститути

Значення інститутів в регулюванні економічних взаємовідносин. Класифікація інститутів. Теорії походження інститутів. Значення інститутів в управлінні економічними процесами.

Ефективність інститутів.

Інституційне середовище. Інституційна система. Норма.

Тема 3. Теорія ігор як метод інституційної економіки

Загальні основи теорії ігор. Інституційна тріада «ігрові поля-гравці-правила гри».

Моделі інституційної поведінки. Раціональність. Обмежена раціональність.

Опортунізм.

Колективні дії та виробництво суспільних благ.

Тема 4. Інституційні основи права власності

Категорія власності. Пучок прав власності.

Економічне обґрунтування прав власності. Еволюція прав власності. Структура прав власності. Проблема оптимальної структури власності. Проблема розмивання прав власності.

Значення захисту прав власності для розвитку економічної системи. Сучасні інституційні теорії формування ефективних прав власності. Приватизація і оцінка її ефективності.

Тема 5. Теорія контрактів та трансакційний аналіз

Поняття та види трансакцій. Суть та види трансакційних витрат.

Дослідження трансакційних витрат на мікро- та макрорівнях. Трансакційний сектор. Управління трансакційними витратами.

Контракти та їх роль в управлінні. Класифікація контрактів. Оптимальний контракт. Забезпечення виконання умов контрактів

Змістовий модуль 2. Інститути та організації

ринкової економіки

Тема 6. Інституційна теорія фірми та домогосподарства

Теорія організації. Порівняльна характеристика інституту та організації. Оптимальний розмір організації. Методи управління організаціями.

Домашнє господарство як організація. Функції домашнього господарства в економіці. Рутинний характер діяльності домашніх господарств.

Фірма: проблема взаємовідносин принципала та агента. Варіанти вирішення проблеми принципала та агента.

Внутрішньофірмова структура. Траєкторія розвитку фірми. Основні типи фірми.

Тема 7. Інституційні основи діяльності держави

Функції держави. Теорії виникнення держави. Держава як суб'єкт управління. Держава: інститут чи організація. Типологія держав: проблема принципала та агента. Контрактна держава. Експлуататорська держава. «Межі» держави. «Провали» держави.

Тема 8. Інституційні зміни

Інституційні рамки. Інституційна рівновага. Еволюція інститутів. Революція інститутів. Імпорт інститутів. Проблеми і перспективи інституційних інновацій. «Проблема колії» та модернізації.

Витрати змін: групи інтересів та блокування реформ.

Інституційна трансформація економіки України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	в т.ч.				Усього	в т.ч.			
		Л	П	ІНД	СР		Л	П	ІНД	СР
Модуль 1. Поточний контроль										
<i>Змістовий модуль 1. Основи інституційної економіки</i>										
Тема 1. Теоретичні основи інституційної економіки	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 2. Інститути	10	2	2	-	6	10	1	1	-	8
Тема 3. Теорія ігор як метод інституційної економіки	10	2	2	-	6	10	-	1	-	9
Тема 4. Інституційні основи права власності	10	2	2	-	6	10	-	1	-	9
Тема 5. Теорія контрактів та трансакційний аналіз	10	2	2	-	6	10	-	1	-	9
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	50	10	10	-	30	50	2	4	-	44
<i>Змістовий модуль 2. Інститути та організації ринкової економіки</i>										
Тема 6. Інституційна теорія фірми та домогосподарства	10	2	2	-	6	10	-	1	-	9
Тема 7. Інституційні основи діяльності держави	10	2	1	-	7	10	-	1	-	9
Тема 8. Інституційні зміни	10	2	1	-	7	10	-	-	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	6	4	-	20	30	-	2	-	28
Модуль 2										
ІНДЗ	10	-	-	10	-	10	-	-	10	-
<i>Усього годин</i>	90	16	14	10	50	90	2	6	10	72

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи інституційної економіки	2	-
2	Тема 2. Інститути	2	1
3	Тема 3. Теорія ігор як метод інституційної економіки	2	1
4	Тема 4. Інституційні основи права власності	2	1
5	Тема 5. Теорія контрактів та трансакційний аналіз	2	1
6	Тема 6. Інституційна теорія фірми та домогосподарства	2	1
7	Тема 7. Інституційні основи діяльності держави	1	1
8	Тема 8. Інституційні зміни	1	-
Разом		14	6

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- 7 годин – підготовка до аудиторних занять (0,5 год. / 1 год. занять);
- 25 годин – опрацювання питань, які не розглядаються під час аудиторних занять;
- 18 годин – підготовка до контрольних заходів (6 год. / 1 кредит ЄКТС).

Усього

50 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Теоретичні основи інституційної економіки Інституційна економіка та громадянське суспільство	6	9
2	Тема 2. Інститути Інституційне середовище	6	8
3	Тема 3. Теорія ігор як метод інституційної економіки Колективні дії та виробництво суспільних благ	6	9

4	Тема 4. Інституційні основи права власності Приватизація та оцінка її ефективності	6	9
5	Тема 5. Теорія контрактів та трансакційний аналіз Трансакційний сектор. Оптимальний контракт. Забезпечення виконання умов контрактів	6	9
6	Тема 6. Інституційна теорія фірми та домогосподарства Домашнє господарство як організація. Функції домашнього господарства в економіці. Рутинний характер діяльності домашніх господарств	6	9
7	Тема 7. Інституційні основи діяльності держави Теорії виникнення держави. Функції держави. Тіньова економіка	7	9
8	Тема 8. Інституційні зміни Інституційні пастки. Інституційна трансформація економіки України.	7	10
Разом		50	72

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає підготовку реферату та презентації. Теми ІНДЗ та вимоги щодо його оформлення викладені у методичних вказівках до практичних занять та самостійної роботи для студентів денної форми навчання (06-04-36) та для студентів заочної форми навчання (06-04-37).

Захист основних положень роботи та представлення презентації відбувається на практичному занятті.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни "Інституційна економіка та управління" використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп).

9. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Інституційна економіка та управління»:

- оцінюється участь студентів в обговоренні питань, винесених на практичні заняття, та проблемних ситуацій;

- розв'язок ситуаційних вправ;

- самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою практичного заняття;

- на кожному практичному занятті проводиться письмове опитування по темі у вигляді визначення п'яти понять або 10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих;

- оцінюється звіт ІНДЗ;

- проведення модульного поточного контролю через навчально-науковий центр незалежного оцінювання.

Підсумковий контроль знань здійснюється на основі балів, отриманих студентами впродовж семестру

10. Розподіл балів, які отримують студенти

	Модуль 1: поточний контроль та самостійна робота										Сума
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
	T1	T2	T3	T4	МК 1	T5	T6	T7	T8	МК2	
А	3	3	3	3	-	3	3	3	3	-	-
П	3	3	3	3	-	3	3	2	3	-	-
Сб	6	6	6	6	20	6	6	5	5	20	86
Модуль 2. ІНДЗ											14
Сума											100

T – теми змістових модулів

МК – модульний поточний контроль

А – бали за активність на практичному занятті

П – бали за письмове опитування

Сб – сума балів за тему

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	"незараховано" з можливістю повторного складання
1-34	"незараховано" з обов'язковим повторним курсом

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інституційна економіка та управління» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання (06-04-36).

2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інституційна економіка та управління» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання (06-04-37).

12. Рекомендована література

Базова

1. Івашина С. Ю., Івашина О. Ф. Інституціональна економіка : навч. посіб. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2018. 132 с.

2. Колесніченко І. М., Литвиненко А. В. Інституціональна економіка : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 236 с.

3. Степаненко С.В. Інституціональний аналіз економічних систем (проблеми методології) : монографія. Київ : КНЕУ, 2008.

4. Ткач А. А. Інституціональна економіка. Нова інституціональна економічна теорія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 304 с.

5. Фертікова Т.М. Інституційна економіка : навч. посіб. Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. 128 с.

6. Чухно А. А., Юхименко П. І., Леоненко П. М. Інституціонально-

інформаційна економіка : підручник. Київ : Знання, 2010. 687 с.

Допоміжна

7. Бортіс Г. Інституції, поведінка та економічна теорія: внесок до класико-кейнсіанської політичної економії [пер. з англ. Тамара Бардадим]. Київ : Києво-Могилянська академія, 2007. 560 с.

8. Гайдай Т. В. Інституціонально-еволюційний підхід у дослідженні інверсійного типу системної трансформації. *Научные труды Донецького національного технічного університету. Серія: Економічна*, 2009. Вип. 37-1., С. 85–89.

9. Гражевская Н. И. Теоретико-методологические новации институционализма в исследовании экономических трансформаций. *Європейський вектор економічного розвитку*, 2012. Вип. 2 (13). С. 47–49.

10. Історія економічних учень : підручник: у 2 ч. – Ч. 1 / За ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2005. 567 с.

11. Коуз Р. Природа фірми: истоки; под ред. О. Уильямсона, С. Уинтера. Москва : Дело, 2001. С. 53-73.

12. Коуз Р. Природа фірми: истолкование; под ред. О. Уильямсона, С. Уинтера. Москва : Дело, 2001. С. 74-91.

13. Липов В. В. Системна компліментарність соціально-економічних систем як передумова трансформації прав власності на пострадянському просторі. *Формування ринкової економіки. Спец. вип. "Проблеми сучасної економіки та інституціональна теорія"*, 2010. С. 195–203.

14. Литвиненко Н. І. Інституціональні складові соціально-економічного розвитку країни : монографія. Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2015. 308 с.

15. Небрат В. В., Супрун Н. А. Еволюція ринкових інститутів в Україні : монографія. Київ, 2012. 460 с.

16. Норт Д. Інститути, інституційна зміна, функціональна економіка; пер с англ. А. Н. Нестеренко. Київ : Основи, 2000. 198 с.

17. Ходжсон Дж. Економічна теорія і інститути: Манифест сучасної інституціональної економічної теорії. Москва : Дело, 2003. 464 с.

18. Цибін О. І. Інституціональна природа домогосподарств як основа формування організаційно-управлінських засад його розвитку. *Інституціональний вектор економічного розвитку. Збірник наукових праць*, 2010. Вип. 3(1). С. 91–101.

Якубенко В. Д. Базисні інститути у трансформаційній економіці : монографія. Київ : КНЕУ, 2004. 252 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>

3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. Режим

доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>

5. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>

6. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул.Київська, 44) / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

7. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>

8. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. О.Новака, 75) / Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>